

STORTINGET

Representantforslag 185 S

(2021–2022)

fra stortingsrepresentantene Seher Aydar, Marie Sneve Martinussen,
Geir Jørgensen og Hege Bae Nyholt

Dokument 8:185 S (2021–2022)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Seher Aydar, Marie Sneve Martinussen, Geir Jørgensen og Hege Bae Nyholt om å sikre forutsigbar rett til tannhelsebehandling for tortur- og overgrepsutsatte og personer med odontofobi (TOO-pasientene)

Til Stortinget

Bakgrunn

Tannhelsetjenester er ikke likestilt med andre helsetjenester i Norge. Det fører til at mange blir nødt til å utsette tannlegebesøk fordi det er for dyrt. Forslagsstillerne mener at det er behov for en tannhelsereform som likestiller tannhelsetjenester med andre helsetjenester, slik at tennene behandles som en del av kroppen. Samtidig finnes det noen grupper i samfunnet som har et udekket behov for tannhelsehjelp av andre årsaker.

Forslagsstillerne mener at ethvert tannhelsetiltak må ha et overordnet mål om å være økonomisk og sosialt utjevne. Et av tiltakene er TOO-ordningen, tilrettelagt tannhelsetilbud til tortur- og overgrepsutsatte og personer med odontofobi. TOO-ordningen har eksistert i ti år og er i dag et tilbud organisert av fylkeskommunene og de regionale odontologiske kompetansesentrene.

Formålet med tilbudet er å behandle pasienter som grunnet angst og vegring ikke klarer å benytte seg av et ordinært tannhelsetilbud, slik at de etter endt behandling i TOO blir i stand til å mestre ordinær tannbehandling.

PwC har på oppdrag fra Helsedirektoratet gjennomført en evaluering av TOO-ordningen i 2021. Evalueringen viser blant annet at tilbudet har vært en suksess. Behandlingen gir pasientene bedre tannhelse, den hjelper pasientene med å mestre utfordringene de har med å gå til tannlegen, og det har positive ringvirkninger for andre deler av livet. Evalueringen inneholder også en spørreundersøkelse, der resultatene blant pasientene viser at over åtte av ti opplever at behandlingen har svart til forventningene de hadde. Syv av ti pasienter opplever en stor eller svært stor forbedring i sin egen tannhelse som følge av behandlingen, og like mange opplever at behandlingen har gitt dem økt livskvalitet.

Forslagsstillerne viser til at evalueringen av TOO-tilbudet beskriver forhold som peker i retning av at dimensjoneringen av og etterspørselen etter TOO-tilbudet er i ubalanse. Resultatet er at ingen av tilskuddsmottakerne innfrir maksgrensene for ventetiden, satt av Helsedirektoratet til 4–8 uker. Ved utgangen av 2020 var ventetiden 2–4 år. Det er viktig at rammene for tilbudet gir mulighet for at ventetiden blir kortere. At tilskuddsmottakerne ikke klarer å innfri de maksimale ventetidene, viser at tjenesten er underdimensjonert. Dagens lange ventetider har flere u hensiktsmessige konsekvenser for pasientene. Forslagsstillerne er kjent med at det er flere i målgruppene som ikke har informasjon om TOO-tilbudet. Informasjonsarbeidet vanskeligjøres av at det er kapasitetsutfordringer og lange ventetider.

Evalueringen peker også på at flere fylkeskommuner er forsiktige med å bygge opp kapasitet innenfor TOO-tilbudet på grunn av usikkerheten i finansieringen. Forslagsstillerne viser til den nasjonale koordineringsgruppens forslag om at det bør innføres et innslagspunkt 16 i trygden som finansierer tannbehandling hos TOO-pasienter etter at de har vært gjennom

angstbehandling. Forslagsstillerne mener at erfaringene fra de som kjenner arbeidet og utfordringene best, er viktige å legge til grunn for å styrke tilbudet. Det er derfor hensiktsmessig med en grundig vurdering av deres foreslåtte finansieringsmodell.

TOO-ordningen omfatter en sårbar gruppe med store tannhelseutfordringer, som har behov for et godt og tilgjengelig behandlingstilbud. De fleste har et omfattende behov for tannbehandling og ofte redusert livskvalitet som følge av smerter og store problemer med den orale helsen. Forslagsstillerne berømmer det viktige arbeidet som har blitt gjort de siste ti årene.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

1. Stortinget ber regjeringen om å sikre forutsigbarheten i TOO-tilbudet med en flerårig opptrappingsplan for å få ned ventetiden, slik at pasientene sikres nødvendig tannhelsehjelp.
2. Stortinget ber regjeringen igangsette et arbeid med opprettelse av et nytt innslagspunkt i trygdefinansieringen for å sikre tortur- og overgrepsofsatte og personer med odontofobi en forutsigbar rett til nødvendig tannbehandling.

6. april 2022

Seher Aydar

Marie Sneve Martinussen

Geir Jørgensen

Hege Bae Nyholt